

Ungeklimarådets endelige anbefalinger

April 2025

Om Ungeklimarådet i Region Hovedstaden

Ungeklimarådet blev nedsat af regionsrådet den 16. maj 2023 med det formål, at regionens arbejde med klimaindsatser kan drøftes af borgere – og særligt unge, der kan udfordre politikerne og skabe engagement for at forbedre og udvikle indsatsen med den grønne omstilling af regionen.

Ungeklimarådet består repræsentanter fra følgende organisationer:

1. Den Grønne Ungdomsbevægelse
2. Klimabevægelsen i Danmark
3. Spejderne.dk
4. GRØN - fonden for bæredygtig udvikling
5. Det nationale ungeklimaråd
6. Klimaungerådet i Furesø Kommune
7. Danske Gymnasieelevers Sammenslutning
8. Københavns Professionshøjskole
9. Sygeplejestuderendes Landssammenslutning
10. Læger for klimaet
11. Polyteknisk Forening

I hver af de to sæsoner har rådet mødtes fire gange fysisk og flere gange online, ligesom rådet har deltaget i arrangementer, hvor de har repræsenteret den unge stemme i Region Hovedstaden.

Ungeklimarådet ønsker at fortsætte samarbejdet med regionen.

Hovedbudskaber

- Forstærk fundamentet for et grønt sundhedsvæsen

- Styrk biodiversiteten gennem helhjertet naturbevarelse

- Region Hovedstaden som grøn pioner

- Gør transporten grøn

- Fortsæt ungeinddragelsen på klimaområdet

Forstærk fundamentet for et grønt sundhedsvæsen (1)

- Investér i større vaske- og steriliseringskapacitet

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden omlægger flest mulige instrumenter og udstyr til flergangsbrug. Den aktuelle strategi for sterilisering af instrumenter på den Fælles Sterilcentral byder ikke på en stor nok kapacitet til at kunne sterilisere mere end hidtil, og derfor skal projektet udvides inkl. areal, transport, maskiner og lagerplads. På afdelingerne skal der være mulighed for almindelig vask af små og større instrumenter, der ikke behøver at være sterile, og der skal undersøges muligheden for at genbruge metal og tekstiler.

- Styrk den grønne omstilling på hospitalernes afdelinger

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden afsætter midler og ressourcer til lokale, grønne initiativer, såsom Grønne Ambassadører på alle afdelinger på hospitalerne, der får arbejdstid og løntillæg for rollen samt mulighed for opkvalificering. Der bør oprettes flere grønne netværk, søgepulje til grønne projekter og afholdes temadage for at fremme lokale bæredygtige tiltag. Desuden skal de lokale grønne initiativer være en del af årsaftalerne* med afdelings- og hospitalsledelser.

- Sørg for at sikre kompetencer i planetarisk sundhed

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden sætter krav til medarbejderes kompetencer inden for planetarisk sundhed*. Undervisning i planetarisk sundhed skal ses som en væsentlig sundhedsfaglig kompetence, som både kan bidrage til den grønne omstilling og forbedre sundhedsvæsenets evne til at håndtere klimarelaterede udfordringer. De sundhedsfaglige uddannelser skal opfordres til at undervise i dette, og der bør tilbydes interne kurser til sundhedsfagligt personale for at styrke viden og evner inden for den grønne omstilling.

“Jeg har arbejdet både på hospitalet og i almen praksis, hvor jeg har erfaret, hvordan manglen på en systematisk strategi eller Grøn Ambassadør forsinker implementeringen af den grønne omstilling.

Hvis sygeplejersken ikke kender til instrumentvask, hvis lægen ikke ved, at der er drivhusgas i astmamedicin, og hvis patienten ikke ved, hvilke symptomer der ikke er farlige, så bliver det svært at forstærke det grønne sundhedsvæsen.”

Solvei, Læger for Klimaet

Forstærk fundamentet for et grønt sundhedsvæsen (2)

- Vælg klimabelastende lægemidler fra

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden tilføjer "klima- og miljøbelastning" som kriterie til hvilke lægemidler, der bliver brugt som førstevalg i behandlingen gennem en opdatering af Basislisten, som er regionernes anbefalinger om førstevalg af lægemidler. Dette skal også gælde for anæstesigasser og inhalationsmedicin med drivhusgaseffekt, der kun skal kun bruges som sidste mulighed.

- Undgå unødvendig diagnostik og behandling

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden understøtter sundhedspersonalet i at forstå og undgå overdiagnostik og overbehandling. Det kan bl.a. ske gennem sundhedsfremmende kampagner i offentligheden, så befolkningen ved, hvornår de skal søge læge, og hvornår de ikke behøver det. Desuden skal ikke-medicinske behandlinger som fx psykolog, fysioterapeut eller sociale tiltag være førstevalg ved de relevante sygdomme.

- Indtænk grønne krav til Region Hovedstadens Forskningsfond

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden sætter krav til deres forskningsfond, så den bidrager positivt til den grønne omstilling eller indtænker klimabelastning*. Der bør indføres krav i søgekriterierne, der sikrer, at klimabelastningen for hvert projekt bliver afklaret. Samtidig bør regionen integrere planetarisk sundhed samt bæredygtig læge- og sygeplejegering som et specifikt tema i forskningsstrategien, så det bliver muligt at søge midler til forskning, der understøtter den grønne omstilling. For at fremme dette skal en procentdel af fondsmidlerne øremærkes til forskning inden for dette område, hvilket vil skabe evidens, der kan styrke regionens bæredygtige udvikling.

- Anspor private lægepraksisser til en intern klimapolitik

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden opfordrer og hjælper læger og speciallæger til at udarbejde en intern klimapolitik. Den kan bl.a. indeholde retningslinjer for, hvordan klinikken vil reducere klima- og miljøaftrykket, hvordan de vil forsøge at mindske overdiagnostik og overbehandling, samt hvordan de vil efteruddanne sig inden for klima og sundhed.

Styrk biodiversiteten gennem helhjertet naturbevarelse (1)

- Styrk biodiversiteten med ansvarlige indkøb

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden implementerer en handleplan for indkøb med fokus på biodiversitet*. Handleplanen skal fastsætte klare mål for afskovningsfrie indkøb i tråd med EU's lovgivning og have et højere ambitionsniveau. Den skal indeholde mål for biodiversiteten, som skal prioriteres og evalueres årligt for at sikre løbende forbedringer.

- Lav indkøb med certificeringer

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden indkøber varer med tredjeparts certificeringer*, der dokumenterer afskovningsfrie og etisk forsvarlige forsyningskæder*.

- Bliv en del af alliancen Etisk Handel Danmark

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden tilslutter sig Etisk Handel Danmark og aktivt anvender viden fra alliancer og arbejdsgrupper, der styrker ansvarlige indkøb. Uanset tilslutning bør regionen følge de 13 principper for etisk handel.

- Ansæt en biodiversitetsansvarlig medarbejder

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden ansætter mindst én fuldtidsmedarbejder med ansvar for biodiversitet i forsyningskæderne handel.

Region Hovedstadens største påvirkning af biodiversiteten må antages at ske primært uden for Danmarks grænser via regionens forsyningskæder. Det er derfor afgørende, at regionen tager ansvar for at minimere sin negative påvirkning, fremme en bæredygtig udvikling og passe på den natur, vi har tæt på.

Styrk biodiversiteten gennem helhjertet naturbevarelse (2)

- Lav en strategi for lokal biodiversitet og naturgenopretning

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden udarbejder en strategi for lokal biodiversitet og naturgenopretning, der f.eks. inkluderer flere grønne områder, planterige facader og tage med hjemmehørende arter for at fremme borgerens tilknytning til naturen.

- Genopret og beskyt den nuværende natur

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden understøtter sammenhængende naturområder som grønne korridorer og vild natur. Det skal indgå som minimumskrav, når regionen udbyder aftaler til private firmaer om at varetage vedligeholdelsen af regionens grønne arealer, ligesom der skal tages udgangspunkt i Aarhus Universitets biodiversitetsscore*.

- Priorité råstofudgravninger på landbrugsjord

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden prioriterer, at råstofudgravninger sker på landbrugsjord – især intensivt dyrket jord, så naturen får en gevinst ved den efterfølgende naturgenopretning, som skal ske hurtigst muligt efter.

Region Hovedstaden som grøn pioner

- Gå forrest i kampen for en bæredygtig bygningsindustri

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden skal være en pioner inden for bæredygtigt* byggeri ved at vælge træ og andre cirkulære materialer frem for beton i nybyggerier. Gennem fyrtårnsprojekter, der udelukkende anvender miljømæssigt ansvarlige materialer, kan vi drive innovation og etablere træ som en bæredygtig standard i industrien. Regionen skal derfor ikke blot følge udviklingen, men lede den og sætte ambitiøse standarder for fremtidens byggeri.

- Lad Solens stråler skabe energi

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden skal tage den grønne førertrøje på ved at prioritere og etablere solceller på alle egnede tage og områder som f.eks. parkeringsanlæg. En stærk og lokal energiproduktion vil ikke kun mindske vores afhængighed af importeret energi og brugen af biomasse*, men også styrke vores sikkerhedsmæssige position i Europa. Vi skal sikre vores klimamål, mens vi styrker vores forsyningssikkerhed i Region Hovedstaden og Danmark.

- Forureneren betaler – vær frontløber på en intern CO2-afgift

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden skal være frontløber på en intern CO2-afgift på 1000 kr./ton CO₂e* i 2025 og 1500 kr./ton CO₂e i 2030, så der skabes et økonomisk incitament til at reducere påvirkningerne af CO₂. Afgiften skal integreres i regionens klimamålsætning, så vi sammen kan øge bevidstheden om klimabelastningen bredt i regionen, og den skal være synlig ved indkøbet. Derudover skal der udvikles en model, hvor biodiversitetseffekter også medregnes i denne proces.

Region Hovedstaden skal være en grøn pioner, om det gælder etableringen af solceller på taget, brugen af bæredygtige bygningsmaterialer eller CO₂-afgift som fundament for regionens klimamålsætning. For kun ved at være en frontløber kan Region Hovedstaden være et forbillede, som inspirerer og sætter retningen for den grønne omstilling og klimakampen. Vi skal også have mere grøn energi på Sjælland og især i Region Hovedstaden, da vi kan ikke blive ved med at være afhængig af importeret energi fra andre lande og steder i landet.

Gør transporten grøn

- Elektrificér transport og den kollektive trafik

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden over en årrække elektrificerer al dens transport og kollektive trafik, herunder varekørsel, ambulancer, busser og tog. Alle nyindkøb skal være elektriske. Regionen skal være en foregangsregion, som går forrest og viser, hvordan man som offentlig institution fører bæredygtig politik samt inspirerer borgere til at vælge et bæredygtigt forbrugsmønster

- Tilbyd firmaelcykler til regionens ansatte

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden får en elcykelordning, som giver alle ansatte adgang til en elcykel, hvis de bor mellem 5-30 kilometer fra deres arbejdsplads. Det vil få en del af regionens ansatte til at benytte en elcykel som alternativ transportform og ændre deres transportvaner, ligesom det vil bidrage til deres sundhed og fjerne udledningerne fra den alternative transportform. For nogle vil det økonomiske incitament være den afgørende faktor for at skifte transportform. Ordningen skal også indeholde etablering af el-cykel-ladere på regionens arbejdspladser.

- Etablér tyverisikret cykelopbevaring

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden etablerer mere tyverisikret cykelopbevaring, som det er gjort ved bl.a. Flintholm og Herlev stationer for at gøre det mere attraktivt at bruge cyklen som transportform – og tryggere at bruge sin dyre (el)cykel. Placeringerne af dem skal samtidig gøre det nemmere at kombinere cykel og offentlig transport.

Fortsæt ungeinddragelsen på klimaområdet

Vi anbefaler, at Region Hovedstaden fortsætter Ungeklimarådet og cementerer ungeinddragelsen i regionen. Ungeklimarådet har de sidste to år skabt ungt engagement, givet nye perspektiver på miljø- og klimadagsordenen og ikke mindst fået etableret en velfungerende platform. Der er stadig masser af potentiale, og miljø- og klimadagsordenen er fortsat vigtig.

Derfor bør Ungeklimarådet fortsætte i den kommende konstitueringsperiode, ligesom man bør kigge på, hvordan unge fortsat kan være en integreret del af beslutningsprocesserne i den nye region.

Klimaindsatsen stopper ikke – og det bør unges indflydelse heller ikke.

*Ordforklaringer (1:2)

Årsaftaler

Aftale mellem en hospitalsafdeling (gennem afdelingsledelsen) og hospitalsledelsen omkring konkrete mål for det kommende år.

Planetarisk sundhed

Tværfagligt arbejde der fokuserer på at analysere og adressere virkningerne af menneskelige forstyrrelser på Jordens naturlige systemer og på menneskers sundhed og alt liv på Jorden. Læs mere [her](#).

Klimabelastning

Klimabelastning eller klimapåvirkning er den måde, hvorpå klimaændringerne påvirker miljøet samt dyrs og menneskers liv. Læs mere [her](#).

Biodiversitet

Biodiversitet er variationen af liv inden for og mellem arter, og det omfatter dermed mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer. Læs mere [her](#).

Handleplanen for indkøb med fokus på biodiversitet skal tage udgangspunkt i en livscyklusvurdering (Life Cycle Assessment) af produkters miljøbelastning gennem hele deres livscyklus, herunder udvinding af ressourcer, fremstilling, brug, vedligeholdelse, reparation og bortskaffelse.

Certificeringer

Ungeklimarådet anbefaler som minimum at benytte følgende certificeringer: FSC (træ), RSPO (palmeolie), RTRS (soja), MSC (fisk), økologisk, Fairtrade og Rainforest Alliance.

*Ordforklaringer (2:2)

Forsyningskæder

Region Hovedstaden håndterer cirka 100.000 produkter med forsyningskæder, der strækker sig globalt (Grøn Omstilling 2022, s. 9). Produktionen af hospitalsrelaterede produkter kræver betydelige landarealer til udvinding af råstoffer (f.eks. træ, naturgummi, foder). Samtidig udgør Region Hovedstadens Scope 3-emissioner 95 procent af det samlede klimaaftryk (scope 3-emissioner er de indirekte udledninger fra hele værdikæden af varer og tjenester, der forbruges, mens scope 1 er de direkte udledninger fra aktiviteter, og scope 2 er de indirekte udledninger fra forsynet energi, fx elektricitet og fjernvarme).

Aarhus Universitets biodiversitetsscore

Bioscorens formål er at vise hvilke områder i Danmark, som er vigtige at passe på, fordi de er kendte eller potentielle levesteder for rødlistede arter – altså arter som er betegnet som truede, sårbare eller næsten truede i den danske rødliste. Læs mere [her](#).

Bæredygtighed

Verdenskommissionen for miljø og udviklings rapport fra 1987 “Our Common Future” eller Brundtlandrapporten definerer bæredygtig udvikling som ”en udvikling, der opfylder de nuværende behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare”. Bæredygtighed dækker ikke kun over klimamæssige perspektiver men også sociale og økonomiske.

CO2e (CO2-ækvivalenter)

CO2e er en omregningsfaktor til sammenligning af forskellige drivhusgassers indvirken på drivhuseffekten. Begrebet dækker over udledning af alle slags drivhusgasser og ikke kun CO2.

Biomasse

Biomasse er en energikilde, der kommer fra afbrænding af organisk materiale. Den regnes nogle steder som CO2-neutral, men den betragtes ikke sådan af Ungeklumarådet i Region Hovedstaden.

